

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Інвазійні хвороби риб та бджіл»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	211 Ветеринарна медицина
Тип і назва освітньої програми	ОПП Ветеринарна медицина
Курс, семестр	4 курс, 8 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, Загальна кількість годин – 120, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	державна
Факультет, кафедра	факультет ветеринарної медицини кафедра паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи
Контактні дані розробника	Викладач: Мельничук Віталій, доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри Контакти: ауд. 70 (навчальний корпус № 1) e-mail: melnychuk86@ukr.net сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/melnychuk-vitaliy-vasylovych
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	факультетська вибіркова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Передують вивченню навчальна дисципліна «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин»
Компетентності	<p>– загальні:</p> <p>ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;</p> <p>ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.</p> <p>ЗК 3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні, приймати обґрунтовані рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>– спеціальні (фахові, предметні):</p> <p>ФК 1. Здатність використовувати лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання діагностичних, лікувальних та профілактичних заходів за інвазійних хвороб риб та бджіл.</p> <p>ФК 2. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи щодо боротьби та профілактики інвазійних хвороб риб та бджіл</p>
Результати навчання	<p>РН 1. Проводити діагностичні дослідження із застосуванням лабораторне обладнання та їх інтерпретацію за інвазійних хвороб риб та бджіл.</p> <p>РН 2. Розробляти методи профілактики та лікування за інвазійних хвороб риб та бджіл.</p>

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

У процесі вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти мають змогу набути таких навичок, як: уміння працювати в команді, володіння прийомами ефективної аргументації і комунікативними здібностями, розуміння професійної та етичної відповідальності, здібність до аналізу і критики прийнятих рішень, розуміння необхідності навчання та особистісного розвитку протягом усього життя

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Засвоєння здобувачами вищої освіти знань щодо морфологічних особливостей, біології збудників інвазійних хвороб риб та бджіл, методів діагностики, способів та засобів лікування і профілактики інвазій

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Протозоози риб.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, патогенезу, клінічних ознак, патолого-анатомічних змін, лабораторної діагностики, заходів боротьби та профілактики за протозойний хвороб риб.

Тема 2. Трематоدوزи риб.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, патогенезу, клінічних ознак, патолого-анатомічних змін, лабораторної діагностики, заходів боротьби та профілактики за трематодозних хвороб риб.

Тема 3. Цестодози риб.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, патогенезу, клінічних ознак, патолого-анатомічних змін, лабораторної діагностики, заходів боротьби та профілактики за цестодозних хвороб риб.

Тема 4. Нематодози та крустацеози риб.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, патогенезу, клінічних ознак, патолого-анатомічних змін, лабораторної діагностики, заходів боротьби та профілактики за нематодозних та крустацеозних хвороб риб.

Тема 5. Інвазійні хвороби бджіл.

У темі розкриваються питання щодо особливостей морфології, біології, епізоотології, патогенезу, лабораторної діагностики, заходів боротьби та профілактики за інвазійних хвороб бджіл.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) *Словесні методи:* лекція, дискусія, пояснення.
 - 2) *Наочні методи:* ілюстрування, демонстрування.
 - 3) *Практичні методи:* лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою.
2. *Інноваційні та інтерактивні методи навчання:*
- 1) *Комп'ютерні, мультимедійні методи:* використання мультимедійних презентацій.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведено у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перескладання

При недотриманні термінів виконання завдань здобувач вищої освіти може доздати їх з узгодженням та дозволом викладача: Здобувачу вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку (FX) або не був допущений до семестрового контролю, дозволяється ліквідувати підсумкову академічну заборгованість. Термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості встановлює деканат, але зазвичай не довше, ніж два тижні після початку наступного навчального семестру. Особливості перескладання регламентовані «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті», <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf>

- щодо академічної доброчесності

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

	<p>Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.</p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету (https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/9854/kodeksdobrochesnostinasayt.pdf)</p> <p>Політика академічної доброчесності: самостійність виконання завдань, посилання на використані джерела. Враховується: систематичність відвідування занять, своєчасність виконання навчальних завдань, повний обсяг їх виконання, якість виконання навчальних завдань, самостійність виконання, творчий підхід у виконанні завдань, ініціативність у навчальній діяльності.</p>
<p>- ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ ЗАНЯТЬ</p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. При отриманні на занятті 0 балів та пропущені заняття здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати</p>
<p>- ЩОДО ЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ / ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ</p>	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, конференціях, семінарах, круглих столах. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету», https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyauproneformalnuosvitu2025.pdf</p>
<p>- ЩОДО ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ</p>	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Особливості оскарження результату оцінювання регламентовані «Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів», https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyauproocinyuvannyazdobuvachiv2025.pdf</p>

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІ

Основні

1. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин / В. Ф. Галат та ін. К., 2003. 462 с
2. Паразитологія та інвазійні хвороби тварин (практикум) / В. Ф. Галат та ін. К., 2004. 238 с.
3. Секретарюк К. В. Лабораторна діагностика інвазійних хвороб риб. Львів, 2001. 204 с.
4. Секретарюк К. В., Божик В. Й., Стрижак О. І. Основні хвороби ставкових риб. Львів, 2001. 112 с.
5. Секретарюк К. В. Ветеринарна іхтіопаразитологія. Львів: Універсум паблішинг, 2003. 306 с.
6. Галатюк О.Є. Хвороби бджіл та основи бджільництва. Житомир, 2017. 300 с.

Допоміжні

1. Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Хоменко А. М., Сидоренко І. С. Аналіз видового різноманіття паразитів окремих видів риб прісноводних водойм України. Паразитичні найпростіші. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2021. № 3. С. 194–203. doi: 10.31210/visnyk2021.03.24
2. Мельничук В. В., Євстаф'єва В. О., Прийма О. Б., Шепітько А. Д., Мирошніченко А. О., Чаус Я. В.,

Турченко Я. В. Аналіз видового різноманіття паразитів окремих видів риб прісноводних водойм України. Моногенетичні сисуни. *Вісник Полтавського державного аграрної академії*. 2022. № 4. С. 93–103. doi:10.31210/visnyk2022.04.11

3. Noge E. I. *Fish Disease: Diagnosis and Treatment*. Iowa State Press USA. 2000. 378 p.

4. Назаренко О. С, Євстаф'єва В. О. Рекомендації з діагностики та заходів боротьби за вароозу медоносних бджіл. Полтава, 2019. 30 с.

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри паразитології та ветеринарно-санітарної експертизи протокол від 25 грудня 2025 року № 16

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Участь у дискусії	Виконання завдань на лабораторних роботах	Виконання завдань по самостійній роботі	
Тема 1. Протозоози риб	2	4	8	24
		4		
	2	4		
Тема 2. Трематодози риб	2	4	7	23
		4		
	2	4		
Тема 3. Цестодози риб	2	4	7	17
		4		
Тема 4. Нематодози та крустацеози риб	2	4	7	19
	2	4		
Тема 5. Інвазійні хвороби бджіл	2	4	7	17
		4		
Разом	16	48	36	100

Шкала та критерії оцінювання

Участь у дискусії

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	здобувач вищої освіти змістовно підготувався до участі у дискусії, веде себе активно, активно приймає участь у дискусії щодо теми заняття та глибокого її розуміння, робить аргументовані висновки щодо теми заняття, що дає можливість досягти високого рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
1	здобувач вищої освіти достатньо підготувався до участі у дискусії, веде себе активно, активно приймає участь у дискусії щодо теми заняття, але допускає помилки, не може сформулювати узагальнюючі висновки щодо теми заняття, що дає можливість досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
0	здобувач вищої освіти не підготувався до участі у дискусії, веде себе пасивно, не приймає участі у дискусії щодо теми заняття, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання

Виконання завдань на лабораторних роботах

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	лабораторна робота виконана, в якій здобувач вищої освіти проявив творчий підхід до вирішення завдання, використано паразитологічні та дослідницькі методи, аргументовано висновки, що дає можливість досягти високого рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
3	лабораторна робота виконана, в якій здобувач вищої освіти в повному обсязі розкрив тему, використав паразитологічні та дослідницькі методи, сформулював висновки, але вони не містять обґрунтування, що не дає в повній мірі можливість знати основні поняття про інвазійні хвороби птахів та досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
2	лабораторна робота виконана, в якій здобувач вищої освіти в повному обсязі розкрив тему, використав паразитологічні та дослідницькі методи, сформулював висновки, але відсутні

	висновки, що не дає в повній мірі можливість знати основні поняття про інвазійні хвороби птахів та досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
1	лабораторна робота виконана не в повному обсязі, в якій здобувач вищої освіти недостатньо використав паразитологічні та дослідницькі методи, є помилки та відсутні висновки, що не дає в повній мірі можливість знати основні поняття про інвазійні хвороби птахів та досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
0	лабораторну роботу здобувач вищої освіти не виконав та не представив звіт, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Виконання завдань по самостійній роботі

Кількість балів	Критерії оцінювання
С.Р. 1 (С.Р. 2-5)	
8 (7)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена в повному об'ємі (91-100%), містить новітню інформацію, без помилок або з незначною кількістю помилок. У висновках проявлено здібності в розумінні та використанні теоретичного та практичного матеріалу, проявлений творчий підхід, що дає можливість досягти високого рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
7 (6)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (71-90%) або в повному об'ємі, але застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що дає можливість досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
6 (5)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (51-70 %), іноді застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що дає можливість досягти достатнього рівня формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
5 (4)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (31-50 %), іноді застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що не дає в повній мірі досягти формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
3-4 (3)	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (21-30 %), застаріла. Показано недостатньо глибоке знання матеріалу та задовільний рівень вмінь щодо розуміння і аналізу матеріалу. Відсутні висновки або є невідповідність між висновками та змістом тематики самостійної роботи, що не дає в повній мірі досягти формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
1-2	нараховується здобувачу вищої освіти, коли він представив презентацію щодо теми самостійної роботи, в якій інформація відображена не в повному об'ємі (до 20%), застаріла. Показано досить низький рівень вмінь щодо розуміння та аналізу матеріалу. Допущені принципові помилки у презентації. Відсутні висновки, що не дає в повній мірі досягти формування компетентностей і досягнення програмних результатів навчання
0	відсутність виконання завдання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення програмних результатів

Формами семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом є: **залік**, який виставляється за поточним оцінювання впродовж семестру.